

DE WERELD IN HET KLASLOKAAL

Ton van der Schans is voorzitter van de VGN. Hij werkt als docent geschiedenis op de Driestar Hogeschool (pabo) in Gouda.

Wie beweert dat onze tijd uniek is, heeft geen benul van geschiedenis. Elke tijd is namelijk uniek. Elke tijd kent zijn eigen successen en crisissen. Ook al zijn er opvallende overeenkomsten tussen tijden. Onze tijd kent een ongeëvenaard welvaartsniveau. Maar ook een groot gevoel van ontheemding en onzekerheid. Internationalisering en globalisering hebben gemeenschapsverbanden verzwakt. Pim Fortuyn agendeerde het thema van de 'verweesde samenleving'. Van links tot rechts verlangen we naar een vertrouwde plek. Dit is niet nieuw. In 1939 voltooide de dichter Hendrik Marsman (1899-1940) zijn gedicht *Tempel en kruis*. Dat bevat de klassieke regels 'ik sta alleen, geen God of maatschappij / die mijn bestaan betreft in een bezielde verband'. De tijd kenmerkte zich door maatschappelijke spanningen en onzekerheden.

*'In onze scholen
giert momenteel de emotie
vanwege islamitisch terrorisme
door de klassen'*

Wat is het verschil tussen de tijd van Marsman en de onze? In onze scholen giert momenteel de emotie vanwege islamitisch terrorisme door de klassen. Er is terecht geconstateerd dat op sommige scholen de Tweede Wereldoorlog slechts beperkt wordt behandeld, omdat een uitgebreide behandeling van de Holocaust zou leiden tot ongewenste spanningen tussen leerlingen onderling en tussen leraren, leerlingen en groepen ouders. Op 10 februari jl. is daarom in de Tweede

Kamer een motie ingediend waarin de regering verzocht wordt het onderwijs in de Jodenvervolgung en de Holocaust te borgen.

Er is werk aan de winkel voor de muzen van Clio. Geschiedenisdocenten spelen namelijk een bijzondere rol. Hoe gaan we in de klas en onze geschiedenisles om met de genocide op de Joden, met Al-Qaeda, IS en kaliefs die grossieren in oorlogszuchtige taal? Van de docenten mag verwacht worden dat ze deze gebeurtenissen inbedden in een groter verhaal. Nu wordt het spannend. Want in een goed verhaal zit hartstocht en drama. Het is veel meer dan een rationeel betoog over oorzaak en gevolg, al mag dit nooit ontbreken. Een goed verhaal brengt mensen in beweging. De Joden hebben zo'n verhaal. Veel jihadisten ook. De verschillende zuilen in Nederland hadden in het recente verleden ook een verhaal.

Vanuit historisch oogpunt weten we dat in sommige verhalen religie, ideologie en macht door elkaar heen lopen. Veel verhalen komen uit de hemel.

Ander verhalen komen uit de mensen. Laat deze werkelijkheden ons niet afschrikken. Een verhaal brengt mensen in beweging.

Moet dit grotere verhaal vanuit een nationaal- of internationaal perspectief verteld worden? En hoe slepen we onze leerlingen mee in het verhaal? Want via het verhaal moeten we over alle heikele onderwerpen tóch het gesprek met onze leerlingen voeren. De kunst van ons verhaal is het gesprek voeren met een open houding waarbij de moeilijke vragen echt op tafel komen. Hierbij kan de scherpe analyse niet ontbreken. Om iets moeilijks te bespreken is een relatie nodig. Alleen vanuit een zekere nabijheid ontstaat de wil tot begrijpen. Alleen vanuit een relatie kun je invloed hebben. En begrip en verandering bereiken. De grote wereld kan alleen begrepen en tegemoet getreden worden vanuit de intimiteit en de identiteit van het 'klaslokaal'. Met welk verhaal gaat u uw leerlingen boeien? ■